

Соціологія глобалізації

Опис курсу

Дисципліна «Соціологія глобалізації» є вибірковою навчальною дисципліною, розробленою для освітньо-професійної програми бакалаврського рівня «Прикладна соціологія» зі спеціальності 054 «Соціологія», яка викладається у 5 семестрі в обсязі 4 кредитів за Європейською Кредитною Трансферною Системою (ECTS).

В межах навчальної дисципліни увагу потенційних слухачів буде сконцентровано на трьох контекстах – соціологія до розгортання процесів глобалізації; другий – соціологія доби глобалізації та множинності глобалізацій; третій – соціологія пост-глобалізації.

- Перший передбачає формування у студентів знань і відповідних навичок осмислення розвитку сучасних суспільств в рамках держави, кордонів і громадянства (переважно за західним сценарієм) з врахуванням кейсу України
- Другий спрямовує студентів спочатку до виявлення зародків і розвитку глобалізації у світовому масштабі (також за західним проектом), а згодом до розуміння множинності проєктів глобалізації у західному, східному та альтернативному варіантах з виокремленням випадку України в них
- Третій скеровує студентів до формування знань і вмінь формувати своє уявлення щодо сучасного стану пост-глобалізаційних процесів, а також стосовно їхніх наслідків для різних груп країн світу включно з Україною

Мета навчальної дисципліни полягає у формуванні базових знань та компетентностей студентів стосовно розгортання глобалізаційних та пост-глобалізаційних процесів як в українському суспільстві, так і в масштабах людства, а також розвитку вмінь та практичних навичок студентів, необхідних для досліджень у трьох темпорально-просторових контекстах.

Завдання навчальної дисципліни:

- теоретичне – сформуванню комплекс знань і вмінь осмислення глобалізаційних та пост-глобалізаційних процесів у сучасному динамічному світі та зокрема в українському суспільстві в умовах російсько-української війни, яка набула глобального характеру
- методологічне – скерувати студентів до накопичення і використання інтегративних знань, вмінь і навичок оперування компендіумом наукових уявлень стосовно глобалізації та пост-глобалізації
- соціальне – сприяти розвитку творчих і комунікативних здібностей у студентів шляхом застосування інтерактивних методів навчання, зокрема залучення їх до командної роботи, організацій презентацій, рольових ігор тощо.

Рекомендована література

Основна література

1. **Черниш, Н.** (2017). Соціологія сьогодення: тенденції та перспективи розвитку. *Соціологія: теорія, методи, маркетинг*. 4: 5- 21.
2. **Черниш, Н.Й.** (2018). Стан сучасного загальносоціологічного теоретизування: глобальний досвід і локальні специфікації. *Український соціум*. 1 (64): 19-32.
3. **Черниш, Н.Й.** (2020). Соціологічні аспекти вивчення взаємозв'язків між глобалізацією та пандемією COVID-19. *Український соціум*. 4 (75): 9-16.
4. **Черниш, Н.Й.** (2022). Особливості розвитку української соціології в умовах російсько-української війни. *Український соціум*. 4 (84): 9-27.
5. **Норт, Д., Волліс, Дж., Вайнгест, Б.** (2017). Насильство та суспільні порядки. Основні чинники, які вплинули на хід історії. К.: Наш формат, 352 с.
6. **Смелзер, Н.** (2003). Проблеми соціології. Львів: Кальварія, с. 91-116.

7. **Українське суспільство в умовах війни. Рік 2023** (2023) / за ред. Є. Головахи, С. Макеєва. 343 с.
8. **Appadurai A.** (2000). *Globalization*. Duke University Press. 288 pp.
9. **Beck, U.** (2015). *What is Globalization?* Wiley & Sons, Polity Press, 192 pp.
10. **Giddens, A.** (1987). *Nine Thesis on the Future of Sociology*. In: Giddens, A. *Social Theory and Modern Sociology*. Stanford, CA: Stanford University Press, 310 pp.

Додаткова

1. **Круглий стіл «Системні ризики нестабільного суспільства: соціологічна аналітика»** (2020). *Соціологія: теорія, методи, маркетинг*. 4: 161-189.
2. **Кравчук М.** (2003). Концептуальна еволюція теорій глобалізації. *Політичний менеджмент*. № 2: 122-136.
3. **Лясота К.Є.** (2020). Глобалізаційні процеси в сучасному світі та Україні: політичні ризики та перспективи. *Регіональні студії*. № 23: 32-37.
4. **Мартен Д., Мецжер Ж.-Л., П'єр Ф.** (2005). *Метаморфози світу. Соціологія глобалізації*. Вид-во КМА. 288 с.
5. **Решина М.Г.** (2015). Конфліктогенність глобалізації: структурно-динамічна теорія та світосистемний аналіз. *Вісник Одеського університету. Серія Соціологія і політичні науки*. Том 20, № 1: 47-52.
6. **Соціологія глобалізації** (2007) / за ред. М.Д. Кулгаєвої. Харків: Вид-во ХНПУ ім. Г.С. Сковороди. 278 с.
7. **Українське суспільство в умовах війни. 2022** (2022). К.: Ін-т соціології НАНУ, 410 с.
8. **Шкуров Є. В., Єнін М. Н., Коломієць Т. В., Кеннет Лаундра** (2021). Глобалізаційні процеси в сучасному місті. *Вісник НТУУ «КПІ». Політологія. Соціологія. Право*. Вип. 3(51): 19-30.
9. **Many Globalizations** (2000) / Ed. by P. Berger, S. Huntington. Oxford: Oxford University Press. 306 pp.
10. **Ritzer, G.** (2004). *The Globalization of Nothing*. London-New York-New Delhi: Sage.
11. **Ritzer, J., Stepnisky, J.** (2017). *Modern Sociological Theory*. Los Angeles: Sage Publications, 664 pp.
12. **The Shape of Sociology for the 21th Century. Tradition and Renewal** (2012) / Ed by D. Kalekin-Fishman & A. Denis. London: Sage Publ. Ltd. 340 pp.

Інтернет-джерела для пошуку інформації стосовно сучасного українського суспільства

1. Аналітичний центр Cedos. URL: <https://cedos.org.ua/>
2. Дослідницька агенція «ФАМА». URL: <https://fama.agency/>
3. Інститут соціології НАН України. URL: <https://i-soc.com.ua/>
4. Київський міжнародний інститут соціології. URL: <https://www.kiis.com.ua/>
5. Незалежний дослідницький центр «Соціоінформ». URL: <https://socioinform.com/>
6. Соціологічна асоціація України. URL: <https://sau.in.ua/>
7. Соціологічна група «Рейтинг». URL: <https://ratinggroup.ua/>
8. Український центр економічних та політичних досліджень ім. О. Разумкова. URL: <https://razumkov.org.ua/>
9. Фонд Демократичні ініціативи імені Ілька Кучеріва. URL: <https://dif.org.ua/>
10. Центр стратегічного планування і розвитку Львова «Інститут міста». URL: <https://city-institute.org/>

Інтернет-джерела

для пошуку інформації стосовно глобалізаційних та пост-глобалізаційних процесів

1. **Beckert, J., Suckert, L.** (2021). The future as social fact. The analysis of perceptions of the future in sociology. *Poetics*. Vol.84, February 2021, 101499. URL: <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0304422X20302424>
2. **Chernysh, N.** (2022). How the Russian-Ukrainian war affects sociology. *Global Dialogue*, October, 2022. URL: <http://globaldialogue.isa-sociology.org/articles/how-the-russian-ukrainian-war-affects-sociology>
3. **Contemporary Sociology**: Sage Journals. URL: <https://journals.sagepubl/home/cxx>
4. **Contemporary Sociology on JSTOR**. URL: <https://jstor.org/journal/contsoci>

5. **Halford, S., Southerton, D.** (2023). What future for the sociology of future? Visions, concepts and methods. *SAGE journals*. Vol. 57, issue 2. URL: <https://journals.sagepub.com/doi/full/10.1177/00380385231157586>
6. **Kutsenko, O.** (2023). Power of freedom and activism: Ukrainian alternative to militant authoritarianism. URL: https://sau.in.ua/app/uploads/2023/07/kutsenko_isa-congr.pdf
7. **The Blackwell Companion to Globalization** (2007) /ed. by G. Ritzer. Blackwell Pbl., 695 pp. URL: http://ewclass.lecture.ub.ac.id/files/2015/02/George_Ritzer_The_Blackwell_companion_to_globaliBookFi.org_.pd
8. **UN Global Compact.** URL: [United Nations Global Compact](#)
9. **US-Ukraine Foundation.** URL: [U.S-Ukraine Foundation](#)
10. **Дім Європи.** URL: <https://houseofeurope.org.ua/>
11. **Рада Європи.** URL: <https://www.coe.int/uk/web/kyiv/call-for-tender>